

Jomala 6.8.2021

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A
Helsingfors

UTLÅTANDE OM UTKAST TILL REGERINGSPROPOSITION TILL RIKSDAGEN MED FÖRLAG TILL LAG OM ÄNDRING AV LAGEN OM UNDANTAG FÖR LANDSKAPET ÅLAND I FRÅGA OM MERVÄRDESSKATTE- OCH ACCISLAGSTIFTNINGEN (1266/1996)

Ärende: Utlåtande för lagberedningsprojekt VM087:00/2021

Kontaktperson: Eivor Granberg, e-post eivor.granberg@alandpost.com, telefon 040 056 8007

1. Begäran om utlåtande

Finansministeriet har den 2.7.2021 begärt Åland Post Ab:s utlåtande om ett utkast till regeringsproposition gällande ändring av lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (undantagslagen för Åland).

2. Lagförslagets bakgrund och innehåll

Lagändringen föranleds av den ökade administration som de ändringar i mervärdesskattelagstiftningen som trädde i kraft 1 juli 2021 medför för åländska prenumeranter av tidningar och tidskrifter från platser utanför Åland. Genom ändringarna i mervärdesskattelagstiftningen från 1 juli 2021 införlivades EU:s distansförsäljningsdirektiv i den nationella lagstiftningen och därigenom slopades skattefriheten på import av varuförsändelser med ett värde på högst 22 euro. Detta innebär till exempel att alla importerade tidningar och tidskrifter momsbeläggs. Förändringen medför samtidigt att varje enskild tidning och tidskrift enligt den gällande lagstiftningen måste tullklareras.

Syftet med lagändringen är att skapa ett förenklat förfarande för importdeklaration av tidningar och tidskrifter, som införs till Åland från övriga Finland och andra EU-länder samt från Åland till övriga Finland, och därigenom göra det praktiskt och administrativt möjligt för i första hand åländska prenumeranter att fortsätta sina prenumerationer av fysiska tidningar och tidskrifter från utanför Åland. I propositionsutkastet föreslås att undantagslagen för Åland skall ändras på ett sätt som möjliggör för åländska prenumeranter att få sina tidningar och tidskrifter utdelade utan fördröjning direkt i samband med införseln och att tullklara dessa antingen per enskild tidning eller tidskrift, för en del av prenumurationsperioden eller för hela prenumurationsperioden. Deklarationsperioden kan vara högst ett år. Detta innebär att tidningarna och tidskrifterna enligt huvudregeln skulle förtullas på förhand, men att importören kan rätt att vänta med att lämna tulldeklarationen till när prenumurationsfakturan har erhållits och förfallit.

3. Åland Posts utlåtande

3.1. Allmänt

Åland Post har vid ett flertal tillfällen betonat behovet av att ta i bruk ett sådant prenumurationsbaserat förenklat förfarande för till Åland importerade tidningar och tidskrifter som föreslås i utkastet till

regeringsproposition, för att det ska vara administrativt och ekonomiskt hållbart att prenumerera på fastländska och utländska tidningar och tidskrifter också efter 1 juli 2021. Åland Post ser därför mycket positivt på utkastet till regeringsproposition.

Åland Post understöder konstaterandena i lagförslagets motiveringar om att det är viktigt att det förenklade förfarandet är tillämbart vid införsel från både Fastlandsfinland och från övriga EU-länder, mot bakgrund av att mängden tidningar och tidskrifter som införs från fastlandet och framförallt Sverige är betydande. Ålands språkliga ställning gör det även centralt för åländska prenumeranter att kunna ta del av nyheter på svenska, och därmed på ett smidigt sätt kunna beställa och ta emot tidningar och tidskrifter från Sverige. Det är även mycket viktigt, framför allt för den logistiska hanteringen, att det förenklade förfarandet kan tillämpas på fastländska tidningar och tidskrifter vid sidan av det så kallade skattegränsförfarandet. Vissa fastländska tidningshus är inte villiga att ta på sig den administration som det innebär att inneha ett skattegränsnummer och sköta förtullningen för den åländska mottagarens räkning. För transportörerna är det dessutom centralt att kunna dela ut alla tidningar och tidskrifter från fastlandet direkt vid införseln, utan att behöva ta ställning till om avsändaren har ett skattegränsnummer.

3.1. Utdelning av alla fastländska och europeiska tidningar och tidskrifter direkt vid införseln

Vid ankomsthانtering av tidningar och tidskrifter från övriga Finland och andra EU-länder, kan Åland Post inte känna till och/eller kontrollera sådana faktorer såsom tidningens eller tidskriftens avgiftsfrihet, mottagarens eventuella registrering i mervärdesskatteregistret eller vilket förtullningsförfarande som importören kommer tillämpa. Sådana kontroller skulle förutsätta upprättandet av omfattande register, en avsevärd administration och en helt manuell hantering, då tidningar och tidskrifter inte är märkta med streckkoder eller åtföljs av någon elektronisk förhandsinformation. För att undvika en fördröjd utdelning av tidningarna och tidskrifterna och för att i praktiken kunna dra nytta av de förenklningar som lagförslaget avser möjliggöra, är det därför viktigt att alla tidningar och tidskrifter som importeras från Fastlandsfinland och andra EU-länder kan överlätas från tullövervakning direkt i samband med införseln. Genom lagförslaget måste det säkerställas att ansvaret för dessa tidningars och tidskrifters importdeklarering till fullo åläggs importören, och inte transportörerna. Genom de övervakningsmöjligheter som nämns under punkt 3.2. i propositionsutkastet kan Tullen kontrollera att importörerna uppfyller denna skyldighet.

Åland Post betonar också än en gång att det är av avgörande betydelse att det förenklade förfarandet kan tillämpas både av privatpersoner och av såväl momsregistrerade som icke-momsregistrerade företag. Detta mot bakgrund av att problemställningarna som lagändringarna 1 juli 2021 medförde med avseende på importen av tidningar och tidskrifter till lika stor del berör de åländska företagen och andra samfund, samt att det för att säkerställa en ofördröjd leverans av tidningarna och tidskrifterna är av avgörande betydelse att den förtullningsmässiga hanteringen hos transportörerna är densamma oavsett om mottagaren är en privatperson eller ett företag.

3.2. Tillämplighet på andra än näringsidkare

Utkastet till regeringsproposition beaktar på ett föredömligt sätt åländska privatpersoners problematiska situation och risken för försvagade rättigheter till följd av lagstiftningsförändringen 1 juli 2021. Genom den föreslagna lagändringen kan åländska privatpersoner fortsättningsvis ta emot fastländska och europeiska tidningar och tidskrifter direkt i brevlådan, utan fördröjning eller oskälig administration. Risken för en oskäligt ökad administration undviks genom att privatpersonen kan välja att förtulla sina tidningar och tidskrifter per prenumeration, vilket för dagstidningar i bästa fall minskar antalet importdeklarationer för en årsprenumeration från över 300 till endast en.

Enligt utkastet till regeringsproposition skall den föreslagna 22 a § i undantagslagen för Åland, vilken stadgar om det nya förenklade förfarandet, endast tillämpas på andra än näringsidkare. Motiveringarna till denna avgränsning av tillämpningsområdet för den föreslagna 22 a § är otydliga och inte särdeles utförliga, men enligt Åland Posts tolkning av utkastet till regeringsproposition och dess motiveringar beror behovet av ny lagreglering till denna del på att tullagstiftningens förfarandebestämmelser beträffande till exempel betalning av skatt och ställande av säkerheter ska tillämpas på mervärdesbeskattning som Tullen ansvarar för. Enligt mervärdesskattelagens 160 § 1 och 2 mom. svarar Tullen för beskattning och tillsyn över import av varor när den skattskyldiga är en fysisk person och importen inte anknyter till den skattskyldiges affärsverksamhet, men även när den skattskyldiga är en juridisk person som inte är införd i mervärdesskatteregistret. Det föreslagna nya förenklade förfarandet för tullhantering och momsbeskattning av tidningar och tidskrifter som importeras över skattegränsen skulle innebära att tidningen eller tidskriften överläts från tullövervakningen direkt i samband med införseln, utan krav på säkerhet, och att tidpunkten för skattebetalningsskyldighetens uppkomst avviker från 87 § i mervärdesskattelagen. Därmed är en ändring av undantagslagen för Åland nödvändig till den del det gäller importen inom Tullens behörighetsområde.

Åland Post vill i detta sammanhang påminna om att även import till *företag och andra samfund som inte är införda i mervärdesskatteregistret* faller inom Tullens behörighetsområde, och att importmomsen på samma sätt som för privatpersoner då uppbärs av Tullen. Det är därför viktigt att säkerställa att även situationen för dessa icke-momsregistrerade företag beaktas i lagförslaget på ett sådant sätt, att även de kan tillämpa det förenklade förfarande som avses i 22 a §.

3.3. Tillämplighet på näringsidkare

Enligt Tullens pressmeddelande daterat 28.6.2021 och information på www.tulli.fi kan alla *momsregistrerade företag* på samma sätt som privatpersoner tillämpa ett förenklat förfarande vid import av tidningar från övriga Finland eller ett annat EU-land.

Mot bakgrund av att företags och andra samfunds införselar av tidningar och tidskrifter till Åland inte nämns någonstans i utkastet till regeringspropositionen, utgår Åland Post ifrån att Finansministeriet i lagberedningsarbetet har analyserat det förenklade förfarandets inverkan på de momsregistrerade företagens mervärdesbeskattning och bedömt att ingen lagändring är nödvändig för att dessa ska kunna tillämpa förfarandet. Åland Post drar följaktligen slutsatsen att de normala periodiseringsreglerna för skatt på import, såsom fastställts i 135 a § i mervärdesskattelagen och 25 a § i undantagslagen för Åland, ska tillämpas också vid förtullning av tidningar och tidskrifter enligt ett motsvarande förenklat förfarande som det som avses i den föreslagna 22 a §. Så som har påpekats ovan i punkt 3.2., ställer sig dock Åland Post tveksam till att situationen för juridiska personer, som inte är införda i mervärdesskatteregistret, har beaktats i tillräcklig grad i lagförslaget.

Skatteförvaltningen ansvarar för mervärdesbeskattningen vid importen till företag som är införda i mervärdesskatteregistret. Det innebär att ingen mervärdesskatt uppbärs av Tullen i samband med utfärdandet av förtullningsbeslutet. Mervärdesskatten vid import skall som utgångspunkt deklarerars till Skatteförvaltningen för den skatteperiod under vilken Tullen har gett förtullningsbeslutet. Vid import mellan Åland och Fastlandsfinland deklarerars dock skatten för den skatteperiod under vilken varan har anlänt. Till följd av att mervärdesskatten deklarerars till Skatteförvaltningen i efterhand har momsregistrerade företag enligt Tullens föreskrifter 2/2021 och 3/2021 möjlighet att tillämpa ett förenklat tvåstegsförfarande vid import från både övriga Finland och andra EU-länder. Detta innebär att varorna kan överlätas vid införseln, efter att en anmälan om varans ankomst har lämnats, och att elektronisk tulldeklaration sedan skall lämnas inom tio dagar. Tvåstegsförfarandena undviker visserligen

fördröjda leveranser av de tidningar och tidskrifter som från 1 juli 2021 ska förtullas, men fråntar inte företagen den administrativa börda som det innebär att enligt normalförfarandet förtulla varje tidningsleverans separat. Det är därför av yttersta vikt att även momsregistrerade företag kan tillämpa det förenklade förtullningsförfarandet, och att detta förfarande också för dessa importörers del regleras på behörigt och nödvändigt sätt i föreskrift och/eller lag.

Problematiken är densamma för företag och andra samfund som för privatpersoner när det gäller deklaration av enskilda tidningsförsändelser. Prenumerationsfakturan anländer ofta efter att den första tidningsförsändelsen har mottagits, och det är därmed inte alltid möjligt för företagen att importdeklarera försändelsen med korrekta värdeuppgifter i samband med införseln. Dessutom är det svårt att fastställa värdet på enskilda försändelser utgående från en årlig prenumerationsfaktura. Åländska företag och samfund prenumererar i omfattande utsträckning på tidningar och tidskrifter från Fastlandsfinland och övriga EU-länder. Vissa av dem är i första hand avsedda som en personalförmån för företags anställda att läsa på arbetsplatsen. Företag prenumererar även på olika branschtidningar för att hålla sig uppdaterade om utvecklingen i branschen. Många åländska företag är enmansföretag eller har ett fåtal anställda, vilket gör det orimligt att förutsätta att de ska ha resurser eller bära kostnaden för att tulldeklarera enskilda tidningsleveranser. Det normala förtullningsförfarandet, det vill säga förtullning av enskilda tidningsförsändelser, medför en administration och därmed förknippad kostnad som, ställd i relation till värdet på den enskilda försändelsen, är oproportionerlig och oskälig. Åland Post betonar därför än en gång att alla importörers, även näringsidkares, möjlighet att tillämpa det förenklade förfarandet för tidningar och tidskrifter måste garanteras genom reglering på behörigt sätt.

3.4. Förteckning över prenumeranter

Med hänvisning till punkt 3.2. i propositionsutkastet framhåller Åland Post för ordningens skull att bolaget i egenskap av postoperatör inte upprätthåller några prenumerationsregister. Tullen måste därför vända sig till tidnings- och tidskriftsförlagen för att få förteckningar över de åländska prenumeranterna. Åland Post ställer sig i övrigt till förfogande för att underlätta Tullens fysiska övervakning av införseln av tidningar och tidskrifter i Åland Posts utrymmen.

Åland Post Ab,

Eivor Granberg